בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ

דַּרְכֵי אִישׁ

גִּלָּיוֹן שְׁבוּעִי מִמִּשְׁנָתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל כ"ק מו"ר
הָרַהַ"צ **רַבִּי יִצְחָק שְׁמוּאֵל אַהֲרֹן לֶעזֶער** שְׁלִיט"א
יוֹצֵא לָאוֹר עַל יְדֵי חַסִידֵי בְּרֶסְלֶב, יַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב – עִיר הַשִּׂמְחָה

פָּרָשַׁת פִּינְחָס תשפ"ג | גִּלָּיוֹן קי"ח

חֻסָּרוֹן

זוֹ הַשְּׁלֵמוּת!

* * *

פַּעַם דִּבֵּר מו"ר שְׁלִיט"א שִׂיחָה נוֹרָאָה וְנִפְלָאָה מֵעִנְיַן הַחֻסָּרוֹנוֹת שֶׁאָדָם מַרְגִּישׁ בְּעַצְמוֹ, שֶׁיֵּשׁ לוֹ חִסָּרוֹן בְּכָל מִינֵי דְּבָרִים, וּבְעִקָּר בְּרוּחָנִיּוּת - שֶׁמַּרְגִּישׁ כַּמָּה חָסֵר לוֹ, וְכַמָּה עָלָיו לְהִתְמוֹדֵד עִם הַחִסָּרוֹן שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּכָל דָּבָר, וְזֶה נִסָּיוֹן גָּדוֹל לָאָדָם, אֲבָל בֶּאֱמֶת, אָדָם צָרִיךְ לָדַעַת, שֶׁהַחִסָּרוֹן הַזֶּה שֶׁהוּא מַרְגִּישׁ - זוֹ מַעֲלָה גדולה!

וְאָמַר מו"ר שְׁלִיט"א, שֶׁזֶּה פֵּרוּשׁ הַבְּרָכָה: "**בָּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹקֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם בּוֹרֵא נְפָשׁוֹת רַבּוֹת** וְחֶסְרוֹנָן", בֵּאוּר הַבְּרָכָה בְּפַשְׁטוּת, שֶׁמְּבָרְכִים לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל שֶׁבָּרָא נְפָשׁוֹת רַבּוֹת "וְחֶסְרוֹנָן", דְּהַיְנוּ כְּדֵי לְמַלְאוֹת חֶסְרוֹנָן, שֶׁהִנֵּה אָדָם הָיָה רָעֵב אוֹ צָמֵא, וְהִנֵּה הוּא אָכַל וְשָׁתָה, אֲזַי הוּא מוֹדֶה לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁבָּרָא "נְפָשׁוֹת רַבּוֹת" וְגַם אֶת "חֶסְרוֹנָן" - מַה שֶּׁחָסֵר לָהֶם; זֶהוּ בֵּאוּרוֹ בְּפַשְׁטוּת עַל פִּי בֵּאוּר הַמְּפָרְשִׁים בִּבְרָכָה זוֹ.

אֲבָל יֶשְׁנוֹ בֵּאוּר הַרְבֵּה יוֹתֵר עָמוֹק וְחָזָק בְּמִלִּים אֵלּוּ, שֶׁאֲנַחְנוּ מְבָרְכִים לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: **רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה "בּוֹרֵא נְפָשׁוֹת רַבּוֹת"** - אַתָּה בּוֹרֵא נְפָשׁוֹת גְּדוֹלוֹת, קְדוֹשׁוֹת וּטְהוֹרוֹת, 'רַבּוֹת' בְּכַמּוּת וּבְאֵיכוּת, וְיַחַד עִם זֹאת בָּרָאתָ גַּם "וְחֶסְרוֹנָן" - מַה שֶּׁאָדָם לִפְעָמִים מַרְגִּישׁ חִסָּרוֹן בַּחַיִּים שֶׁלּוֹ, בְּאֵיזֶשֶׁהוּ עִנְיָן וּמָצָב, הַכֹּל רַק כְּדֵי לְהָרִים אוֹתוֹ, לְהַדְלִיק אֶת הָרָצוֹן שֶׁלּוֹ יוֹתֵר וְיוֹתֵר!

וְהִלְבִּישׁ זֹאת מו"ר שְׁלִיט"א בִּדְבָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה יא, ו): **"פִּילוֹסוֹפוֹס אֶחָד שָׁאַל אֶת רַבִּי הוֹשַׁעְיָה, אָמַר לוֹ אִם חֲבִיבָה הִיא הַמִּילָה, מִפְּנֵי מָה לֹא נִתְּנָה לְאָדָם הָרִאשׁוֹן?"** עָנָה לוֹ רַבִּי הוֹשַׁעְיָה: **"כָּל מַה שֶּׁנִּבְרָא בְּשֵׁשֶׁת יְמֵי בְרֵאשִׁית צְרִיכִין עֲשִׂיָּה, כְּגוֹן הַחַרְדָּל צָרִיךְ לְמִתּוֹק, הַתּוּרְמוּסִים צָרִיךְ לְמִתּוֹק, הַחִטִּין צְרִיכִין לְהִטָּחֵן, אֲפִלּוּ אָדָם צָרִיךְ תִּקּוּן"**; הֲרֵי מְפֹרָשׁ מִדִּבְרֵי הַמִּדְרָשׁ, שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּרָא אֶת הָאָדָם עִם חִסָּרוֹן, אָדָם נוֹלָד בִּלְתִּי מֻשְׁלָם, וַעֲבוֹדָתוֹ בָּזֶה הָעוֹלָם הִיא לְהַשְׁלִים אֶת עַצְמוֹ...

הִנֵּה אָדָם נוֹלָד עִם בְּעָיָה כָּלְשֶׁהִי אוֹ אֵיזֶה כִּשָּׁלוֹן שֶׁיֵּשׁ לוֹ בַּחַיִּים, וְאָדָם תָּמֵהַּ: "מָה אֲנִי צָרִיךְ אֶת זֶה? מִי צָרִיךְ אֶת זֶה?... אֲבָל כָּךְ בָּרָא אֶת הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם, וְהוּא מֵיד מְגַלֶּה לוֹ: "נוֹלַדְתָּ עִם חִסָּרוֹן, וְאַתָּה עַכְשָׁו צָרִיךְ לְתַקֵּן אֶת זֶה"...

וְזֶה לְמוּד לְכָל מֶשֶׁךְ הַחַיִּים, שֶׁאָדָם יַחְדִּיר בְּדַעְתּוֹ שֶׁעִנְיַן ה'חִסָּרוֹן' שֶׁיֵּשׁ אֶצְלוֹ - זוֹ מַעֲלָה גְּדוֹלָה, כִּי בְּכָךְ מַשְׁלִים אֶת עַצְמוֹ אַט אַט בִּימֵי חַיָּיו.

וְהִבְהִיר מו"ר שליט"א, שֶׁעַל כֵּן הָעִנְיָן אָמוּר דַּיְקָא בְּמִצְוַת מִילָה, שֶׁזֶּה עִנְיָן שֶׁל קְדֻשַּׁת הַבְּרִית, שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם בַּחַיִּים נִסְיוֹנוֹת, וְהוּא מַרְגִּישׁ הַרְבֵּה פְּעָמִים אֶת עִנְיַן הַחִסָּרוֹן הָאָמוּר, וְאָז מַגִּיעַ הַמִּבְחָן, הַאִם יַגִּיד "זֶה חִסָּרוֹן, אֲנִי לֹא מִתְגַּבֵּר עַל יִצְרִי"... אוֹ

שֶׁהוּא יָבִין שֶׁאֶת הַחֶסְרוֹן הַזֶּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּרָא כְּדֵי שֶׁיַּעֲבֹד וְיִתַּקֵּן אֶת זֶה!

וְהִדְגִּישׁ מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א: לֹא מַאֲשִׁימִים אוֹתְךָ עַל שֶׁיֵּשׁ לְךָ חֶסְרוֹן, כִּי הֲלֹא נִבְרֵאתָ עִם הַחֶסְרוֹן הַזֶּה, נִבְרֵאתָ עִם יֵצֶר הָרָע, וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרֵאשִׁית ח, כא) **"כִּי יֵצֶר לֵב הָאָדָם רַע מִנְּעָרָיו"** - 'מִשֶּׁנִּנְעַר לָצֵאת מִמְּעֵי אִמּוֹ' (בְּרֵאשִׁית רַבָּה לד, י), אֲבָל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא גַּם נוֹתֵן לְךָ עֵצָה אֵיךְ לְתַקֵּן זֹאת - שֶׁאָדָם לֹא נוֹלָד מָהוּל, אֲבָל הוּא זוֹכֶה לְקַיֵּם מִצְוַת מִילָה בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי, וְכֵן הוּא מְקַיֵּם (דְּבָרִים י, טז) **"וּמַלְתֶּם אֵת עָרְלַת לְבַבְכֶם"**, שֶׁזֶּה בְּכָל מֶשֶׁךְ חַיֵּי הָאָדָם, אָדָם צָרִיךְ לַעֲסֹק בְּמִילַת עָרְלַת הַלֵּב שֶׁלּוֹ, בְּחִינַת (דְּבָרִים ל, ו) **"וּמָל ה' אֱלֹקֶיךָ אֶת לְבָבְךָ וְאֶת לְבַב זַרְעֶךָ"**, וְזֶה דָּבָר תָּמִידִי שֶׁצְּרִיכִים תָּמִיד לְהִתְחַזֵּק בּוֹ, וּלְהַחְדִּיר תָּמִיד בְּדַעְתּוֹ: **לֹא לְהִתְרַחֵק מֵחֶמַת הַחֶסְרוֹן!**

וְזוֹ הַהֶבְנָה הַפְּנִימִית בְּבִרְכַּת **"בּוֹרֵא נְפָשׁוֹת רַבּוֹת"** וּגְדוֹלוֹת אֲבָל יַחַד עִם זֹאת: **"וְחֶסְרוֹנָן"** - גַּם אֶת הַחֶסְרוֹן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּרָא, וְעַל הָאָדָם לְהַשְׁלִים אֶת עַצְמוֹ בְּמֶשֶׁךְ יְמֵי חַיָּיו.

וְהִמְתִּיק מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א הָעִנְיָן, שֶׁעַל כֵּן מְבָרְכִין בְּרָכָה זוֹ דַּיְקָא אַחַר שֶׁאָדָם אָכַל וְשָׂתָה, שֶׁזֶּה נָבַע מֵחֶמַת שֶׁהָיָה רָעֵב וְצָמֵא, וְגַם בְּזֶה אָדָם יָכוֹל לִטְעֹן "לָמָּה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בָּרָא אוֹתִי שֶׁאֲנִי צָרִיךְ לִהְיוֹת רָעֵב וְצָמֵא וְעָלַי לְחַפֵּשׂ מַשֶּׁהוּ לֶאֱכֹל? הָיָה יוֹתֵר טוֹב שֶׁלֹּא הָיִיתִי צָרִיךְ לֶאֱכֹל, וְכָךְ לֹא חָסַר כְּלוּם... לֹא צָרִיךְ לְבַלּוֹת זְמַן עַל זֶה, וְאֵין אֶת כָּל עִנְיְנֵי הָלְכוֹת כַּשְׁרוּת וְכוּ', לֹא צָרִיךְ לֶאֱכֹל, וְזֶהוּ"...

אֲבָל זֶה הַלִּמּוּד שֶׁל "וְחֶסְרוֹנָן", לָדַעַת שֶׁכָּךְ בָּרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא אֶת הָאָדָם, שֶׁיִּצְטָרֵךְ לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת, וְעַל יְדֵי זֶה יָבִין שֶׁיֵּשׁ לוֹ חִסָּרוֹן - בְּזֶה שֶׁהוּא רָעֵב וְצָמֵא, וְעַל כֵּן מִיָּד אַחַר כָּךְ מְבָרֵךְ "בּוֹרֵא נְפָשׁוֹת רַבּוֹת וְחֶסְרוֹנָן", לְהַחְדִּיר בְּדַעְתּוֹ יְדִיעָה קְדוֹשָׁה זוֹ, שֶׁכָּךְ בְּרָאוֹ הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְכָל הַתַּכְלִית הִיא לְמַלְאוֹת אֶת הַחִסָּרוֹן הַזֶּה...

סִיֵּם מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א שִׂיחָה נִפְלָאָה וּמְיֻחֶדֶת זוֹ: זֶה הַשֶּׁבַח וְהוֹדָאָה שֶׁאָנוּ נוֹתְנִים לוֹ יִתְבָּרַךְ: **"בּוֹרֵא נְפָשׁוֹת רַבּוֹת"** - נְפָשׁוֹת גְּדוֹלוֹת וּקְדוֹשׁוֹת, אֲבָל גַּם: **"וְחֶסְרוֹנָן"** - אֲנַחְנוּ מוֹדִים לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַחִסָּרוֹן! הַכֹּל כְּדֵי שֶׁאָדָם יָבִין שֶׁעָלָיו לְהַשְׁלִים אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם, וּבְכֹחַ הַצַּדִּיקִים יִזְכֶּה לָזֶה בִּשְׁלֵמוּת, אַשְׁרֵי לוֹ לָנֶצַח!

* * *

הַנְהָגוֹת וְהַדְרָכוֹת אֵצֶל מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א

עִם כָּל הַפַּחוֹת!

א. כְּשֶׁהִזְכִּיר מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א הַהַנְהָגָה הַקְּדוֹשָׁה מֵרַבֵּנוּ ז"ל לִתֵּן צְדָקָה בִּשְׁתֵּי יָדַיִם, וְכַמּוּבָא (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּפִלָּה, סְעִיף מה): **עַל יְדֵי צְדָקָה בִּשְׁתֵּי יָדַיִם תְּפִלָּתוֹ נִשְׁמַעַת**; שָׁאַל מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א: מָה עִנְיָן נִתִּינַת הַצְּדָקָה בִּשְׁתֵּי יָדַיִם דַּוְקָא?

עָנָה מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א, שֶׁלִּתֵּן צְדָקָה 'עִם שְׁתֵּי יָדַיִם' הַיְנוּ **עִם כָּל הַפַּחוֹת!** דְּהִנֵּה אַתָּה שָׁם בְּתוֹךְ הַקֻּפָּה אָמְנָם כַּמָּה פְּרוּטוֹת קְטַנּוֹת, אֲבָל - אוֹמֵר רַבֵּנוּ - תָּשִׂים אֶת זֶה "עִם שְׁתֵּי יָדַיִם", תַּעֲרִיךְ וְתַחְשִׁיב אֶת זֶה, וּתְצָרֵף כָּל כִּחוֹתַיִךְ בְּזֶה!

וְהִבְהִיר מוֹ"ר שְׁלִיטָ"א הָעִנְיָן וְאָמַר: חֲרֵי עִם יַד אַחַת מֻכְרָחִים לִפְעֹל, וּכְדֵי לִתֵּן צְדָקָה מֻכְרָחִים לִפְעֹל לְכָל הַפָּחוֹת עִם יַד אַחַת, אֲבָל רַבֵּנוּ אוֹמֵר: **שִׂים עִם שְׁתֵּי יָדַיִם, כִּי בָּזֶה אַתָּה מַרְאֶה שֶׁזֶּה חָשׁוּב בְּעֵינֶיךָ, וּבָזֶה אַתָּה מְחַבֵּר עוֹד כֹּחַ אֶל הַמְּצָוָה, שֶׁאָמְנָם לֹא מֻכְרָחִים יַד נוֹסֶפֶת כְּדֵי לָתֵת אֶת הַצְּדָקָה - אֲבָל אַתָּה בְּכָל זֹאת מְצָרֵף אֶת אוֹתָהּ הַיָּד!** לֹא מְשַׁנֶּה **מָה** אַתָּה נוֹתֵן - שֶׂקֶל, חֲצִי שֶׂקֶל, עֶשֶׂר אֲגוֹרוֹת, אֲבָל אַתָּה עוֹשֶׂה אֶת זֶה עִם כָּל הַכֹּחַ וְהָאֹמֶץ שֶׁלְּךָ, וְאַשְׁרֶיךָ שֶׁיִּתְקַיֵּם בְּךָ (יְשַׁעְיָהוּ נח, ח) "וְהָלַךְ לְפָנֶיךָ צִדְקֶךָ", אָמֵן וְאָמֵן!

* * *

הגיליון הקדוש יוצא לע"נ האשה הכשרה מרת **סיון בת אליהו** ע"ה [נדבת בנה נחמן נתן נ"י]